

Vychází první report k problematice sebevražd, obdobný dokument dosud chyběl

16. 7. 2024, KLECANY – Národní ústav duševního zdraví (NUDZ) ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví ČR a Ústavem zdravotnických informací a statistiky vydávají první Report k problematice prevence sebevražd s názvem Hledání světla v temnotě: Souhrnná zpráva o sebevražedném jednání a prevenci v České republice. Aktuálně v ČR žádný podobný dokument nevychází, přitom sebevražda je příčinou každého stého úmrtí. Report bude dostupný na webových stránkách sebevrazdy.cz.

„Považujeme za přínosné informovat odbornou i laickou veřejnost o vývoji tohoto fenoménu. Současně chceme vytvořit zdroj informací, ze kterého je možné čerpat ověřené informace o problematice. To koresponduje s aktivitami navázanými na náš web www.sebevrazdy.cz. V neposlední řadě by měl dokument sloužit jako průběžná evaluace Národního akčního plánu prevence sebevražd (NAPPS). MZČR sice vydává zprávy o jeho plnění, nicméně ty nereportují konkrétní indikátory týkající se samotného fenoménu. V zahraničí je běžné, že jsou k národním strategiím vydávány podobné reporty, i v tom smyslu proto navazujeme na dobrou zahraniční praxi. Report chceme vydávat každoročně,“ vysvětluje Alexandr Kasal z Národního ústavu duševního zdraví.

Data, trendy, analýzy

„Report popisuje rozsah sebevražednosti v kontextu české populace z hlediska významných demografických indikátorů (tj. pohlaví, věk, místo úmrtí a další) a ukazuje vývojové trendy v sebevražedném jednání za uplynulých 10 let. Reportována je zpravidla četnost a míra sebevražednosti rozdělena podle pohlaví, věku, místa úmrtí, způsobu úmrtí. Rovněž je zpracována sebevražednost u populace s duševním onemocněním. V druhé části report představuje vybrané analýzy publikované v daném roce a přehled aktivit důležitých aktérů v ČR v oblasti prevence a postvence sebevražednosti,“ popisuje Ondřej Rýdlo z Pracovní skupiny Prevence a výzkum sebevražd Národního ústavu duševního zdraví.

Zpráva bude vydávána každoročně vždy na konci kalendářního roku, nynější vydání zahrnuje data ČSÚ o úmrtnosti za rok 2022 a analýzy dalších datových zdrojů i za rok 2023. Aktualizovanou verzi na datech za rok 2023 lze očekávat na konci tohoto roku. „Celkový počet sebevražd za rok 2022 byl 1302 (průměrně 3,5 případů na den) z toho 1031 mužů (79 %, průměrně 2,8 případů na den) a 271 žen (21 %, průměrně 0,7 případů za den). Míra sebevražednosti činí 12 případů na 100 000 obyvatel, u mužů je to 19,4 případů na 100 000 mužů, u žen 4,9 případů na 100 000 žen. Na 1 sebevraždu ženy připadají téměř 4 sebevraždy muže (3,96), sebevraždy představují 1,08 % ze všech smrtí (u mužů 1,68 % a u žen 0,46 %),“ říká Nicolas Say, výzkumník NUDZ. „Předběžná data za rok 2023 pak naznačují, že situace se stabilizovala a data o počtu sebevražd nevykazují oproti roku 2022 významný nárůst“, dodává psycholožka Roksana Táborská.

Návaznost péče je důležitá

Dle reportu platí, že míra sebevražednosti od roku 2019 mírně narůstá. Míra událostí nezjištěného úmyslu, v rámci kterých se odhaduje vysoké procento právě sebevražd, pak od roku 2015 kontinuálně narůstá. Jako rizikové se ukazuje období bezprostředně po odchodu z psychiatrické hospitalizace, kdy míra sebevražednosti v roce 2020 významně narostla a od té doby zůstává stabilní. Zpráva dále uvádí, že vysoké procento lidí hospitalizovaných pro záměrné sebepoškození

nemá do 30 dní od ukončení hospitalizace ambulantní kontrolu u psychiatra, což naznačuje nedostatečnou návaznost služeb. Přitom návaznost péče může být klíčovým faktorem snižujícím pravděpodobnost sebevraždy. V oblasti prevence a postvence sebevražednosti se angažuje mnoho organizací, které průběžně rozšiřují své aktivity. V součinnosti NUDZ a MZČR se daří naplňovat Národní akční plán pro prevenci sebevražd.

Pro další informace, prosím, kontaktujte:

Mgr. Jan Červenka

tiskový mluvčí

E-mail: jan.cervenka@nudz.cz

Telefon: +420 774 851 335